

27.3.2025

Mikrobilääkeresistenssin torjunnan kansallisen asiantuntijaryhmän kokous (MTKA 1/2025)

Torstai 27.3.2025 klo 12–14

Paikka: THL A0 Hypoteesi / Microsoft Teams-kokous

Kokousmateriaali: [MTKA 2 2025](#)

Sihteeri: Asiantuntija Anni Koivisto, THL

Läsnä:

Vastaava asiantuntijalääkäri Maija Pihlajamäki, KELA

Ylilääkäri Riitta Niittyvuopio, FIMEA

Katja Kotkavaara, FIMEA

Eläinlääkäri Katariina Kivilahti-Mäntylä, Fimea (varajäsen)

Ylilääkäri Aino Pennanen, STM

Neuvotteleva virkamies Eero Rautiainen, MMM (varajäsen) – poistui klo 13.31

Erytisiasiantuntija Saija Kalenius, Ruokavirasto

Johtava asiantuntija Suvi Nykäsenoja, Ruokavirasto (varajäsen) -poistui 13:48

Johtava asiantuntija Nina Kaario, MMM

Hygieniahoitaja Sirpa Ukkola, OYS Infektioyksikkö

Infektiosairauksien apulaisylilääkäri Reetta Huttunen, TAYS

Erikoislääkäri Heikki Ilmavirta, Itä-Suomen yliopisto ja ISLAB

Johtava asiantuntija Jari Jalava, THL (puheenjohtaja)

Erytisiasiantuntija Kati Räisänen, THL (varapuheenjohtaja)

Poissa:

Lääkintöneuvos Anni Virolainen-Julkunen, STM

Erytisiasiantuntija Elina Asola, STM (varajäsen)

Lääkintöneuvos Kari Raaska, STM (varajäsen)

Neuvotteleva virkamies Eeva Nurmi, YM

Johtava asiantuntija Saara Raulo, Ruokavirasto, Zoonosikeskuksen johtaja

Ympäristöneuvos Ari Kangas, YM, (varajäsen)

Ylilääkäri Kaisu Rantakokko-Jalava, Tyks laboratoriot

Opetusneuvos Dinah Arifulla, Opetushallitus

Johtava asiantuntija Saara Salmenlinna, THL

Ylilääkäri Sohvi Kääriäinen, THL

27.3.2025

Johtaja Otto Helve, THL
Ylilääkäri Emmi Sarvikivi, THL

Muistio

1. Kokouksen avaus, asialistan hyväksyminen

- Pj. avasi kokouksen klo 12.04
- Uusi jäsen Katja Kotkavaara Fimeasta esittäytyi
- Asialista hyväksytty, MMM:n Nina Kaario ehdottaa asialistalle EU:n AMR One Health -kokouksen katsomista

2. Edellisen kokouksen muistio

- Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin ja julkaistaan verkkosivuilla

3. MRSA-asiantuntijaryhmä

- THL on nimittänyt MRSA-asiantuntijaryhmän, jonka tavoitteena on selvittää vakavia infektioita aiheuttavan MRSA:n torjuntakeinoja erityisesti terveydenhuollon ulkopuolella ja esittää suosituksia, joilla kyseisen bakteerien aiheuttamien infektioiden ilmaantuvuuden kasvu saadaan pysäytettyä
- Ryhmän toimintakausi alkaa 1.4.2025 ja on vuoden voimassa, puheenjohtajana toimii Emmi Sarvikivi
- Nimeämisdokumentti nähtävissä MTKA:n teams-kanavalla

4. NAP ja JAMRAI ||

- 2025 suunnitelma
 - Tiedoksi, että tämän vuoden suunnitelma löytyy MTKA:n teams-kanavalta ja sen julkaisuun saatu lupa
 - Edellisen kokouksen jälkeen suunnitelmaan muokattu vielä MRSA:n kohtaa Ruokaviraston kommenttien perusteella, merkittäviä muutoksia ei tehty
 - MMM:n Nina Kaario toteaa, että ministeriön puolesta muistioon voi vielä lisätä joka tapauksessa virkatyönä tehtäviä

27.3.2025

asioita. Näitä ei ole välttämätöntä lisätä – voidaan tuoda esiin myös raportointivaiheessa

- Ruokaviraston Suvi Nykäsenoja kysyy julkaisun tiedottamisesta
 - Pj. toteaa, että tätä asiaa ei vielä ole pohdittu. THL:n puolesta uutinen asiasta voidaan tehdä, mutta onko parempi toteuttaa uutisointia vasta ensi vuoden suunnitelman osalta, koska tänä vuonna julkaisu menee niin myöhäiseksi
- Palaute Bilbaon kokouksesta
 - Jamrai II -projektiin liittyvä vuosikokous, jossa käyty läpi projektin etenemistä. Lisätietoa sisällöstä: <https://eu-jamrai.eu/eu-jamrai-annual-meeting-bilbao/#>
 - Kokouksessa myös oheistapahtuma, jossa keskusteltiin kansallisten toimintaohjelmien käyttöönoton tarkoitusta ja merkitystä. Pj. kertonut tapahtumassa myös, miten Suomessa toteutetaan NAP:ia (WHO:n suosittama yleinen strategiapaperi ja erikseen tehdyt käyttöönottosuunnitelmat, johon valitaan tilanneanalyysin perusteella, mitä halutaan painottaa). Toivotaan keskustelua, minkälaista mallia meidän pitäisi tehdä
 - Ruokaviraston Saija Kalenius näkee tämän hyvänä mallina. Kehottaa lukemaan Islannin NAP:n, joka on hyvin tehty. Kriittisen tärkeää, että prosessi saadaan vuosikierron mukaan toimivaksi. Jos toimenpideohje tulee vasta loppuvuodesta, ei pystytä enää vaikuttamaan resurssiin tai budjettiin. Suunnitelman olisi hyvä olla valmiina loppukeväästä
 - MMM:n Nina Kaario tavanomaiset toimenpiteet voidaan raportoida, eikä niiden tarvitse olla toimenpidesuunnitelmassa erityisenä kirjauksena, koska löytyvät jo strategiasta. Tärkeää kuitenkin koota tuloksia raporttiin, vaikka eivät ole toimenpidesuunnitelmassa
 - Pirhan Reetta Huttunen muistuttaa, että gramnegatiiviset resistentit sauvat alkavat olemaan arkipäiväisiä ilmiöitä ja

27.3.2025

klebsiella ESBL:n kasvu on merkittävä. Toivottavaa ettei empiirisiin hoitokäytäntöihin tarvitsisi tehdä muutoksia

- Pj. mallille paljon vaihtoehtoja. Maailmalla monenlaista versiota, miten ohjetta viety käytäntöön. Nyt käytössä vuosittainen malli, ja tätä voidaan tarvittaessa muuttaa kokemusten perusteella
- 2026 suunnitelma, aikataulu
 - Suunnitelma laaditaan alkuvuoden aikana, jotta se olisi mahdollisesti käytettävissä jo syksyllä. Resurssien arviointi haastavaa, koska erityistä rahoitusta tälle toiminnalle ei ole
 - Ruokaviraston Saija Kalenius ehdottaa, että tälle asetettaisiin joku pienempi työryhmä
 - Pj. ehdottaa, että sisäisesti eri toimijat voivat pohtia asiat ja tuoda MTKA:n työryhmään käsiteltäväksi
 - MMM:n Nina Kaario rahoituksen hakuun hyvä nimetä, mitä ne ovat, sillä aikataulu riippuu niistä. MMM:n puolesta monet toimet sisältyvät virkatyöhön
 - Painopisteet
 - Pj. esitti omat ehdotuksensa kohteista, kts. esitys MTKA:n teams kanavalta
 - Keskusteltu eri aiheista ja mahdollisista painopisteistä:
 - Escherichia coli, ESBL
 - Klebsiella pneumoniae, ESBL
 - CPE
 - Eläinlääkkeiden määräyksillä toimitettavien mikrobilääkkeiden tiedonkeruu (sähköinen eläinlääkerekseptijärjestelmä)
 - Valmistellaan seuraavaan kokoukseen Fimean ja THL:n yhteistyönä vielä tarkemmin, saisiko Fimean mikrobilääkekulutuksen seurantaraportista mielekkäitä toimenpiteitä nostettua painopisteeksi
 - Toivotaan mahdollisuuksien mukaan, että seuraavaan kokoukseen olisi jo tekstimuodossa ideoita toimenpiteistä

27.3.2025

- Sovittu, että laitetaan teams-kanavalle dokumentti, jossa kohteita voidaan työstää

5. Muuta tiedoksi

- Impact of the use of azole fungicides, other than as human medicines, on the development of azole-resistant *Aspergillus* spp.
<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2025.9200>
- Fimean Katariina Kivilahti, eläinlääkkeiden osalta toimitettu eläinten myyntiluvallisten atsolien myyntimäärät.
Johtopäätöksessä todetaan, että varsinkin kasvinsuojelussa käytettävien atsolien määrä on suoraan yhteydessä ihmisestä eristettyjen *Aspergillus fumigatus* -resistenssiin. Atsolien käyttö noin tuhatkertaista muissa lainsäädäntökokonaisuuksissa verrattaessa ihmisille käytettyihin määriin, näissä kasvinsuojeluaineet nimenomaa dominoivat
 - Fimean Riitta Niittyvuopio nostaa esiin huolen voimakkaasti immunosuppressiivisten potilaiden puolesta
 - Pj. kysyy, onko tietoa, kuinka paljon Suomessa näitä käytetään homeiden torjuntaan maataloudessa?
 - MMM:n Nina Kaario ei tietoa, mutta tätä asiaa hoidetaan MMM:n yksikössä. Nina pyytää lisätietoa tästä asiasta

6. Muut asiat

- MMM:n Nina Kaario, AMR One health -kokous 3-4.4.2025
 - Ninalle voi toimittaa sähköpostitse tietoja, jos nousee kommentteja näihin liittyen eteenpäin vietäväksi
 - Kaikille komission maksamille paikoille ei ole lähtijöitä, mahdollisuus päästä vielä mukaan. Ympäristöministeriöstä eikä THL:stä pystytty lähtemään
- Pj. kertonut tiedoksi, että viime kuussa käyty keskustelua Health security committeeessa karbapeneemiresistenssistä Euroopassa, ennen kaikkea Klebsiella pneumoniasta, mutta

27.3.2025

myös laajemminkin. Pidetty esitys Suomen tilanteesta ja torjuntatoimista. Todettu, että Health security committee antaa mielipiteensä asiasta, joka tullut kommenteille. Asia nostettu esille, koska karbapeneemiresistenssi on Euroopan tasolla menossa selkeästi huonoon suuntaan. Katsotaan mitä toimia jäsenmailta tullaan edellyttämään sen torjumiseksi. Asian viimeinen käsittely toukokuussa

- STM:n Aino Pennanen esitellyt viime viikolla Health action international -organisaation julkaiseman ARM-raportin, kts. <https://haiweb.org/storage/2025/03/Monitoring-AMR-in-the-EU.pdf>
- THL:n Kati Räisänen piti esityksen Suomen karbapenemaasia tuottavista *Citrobacter freundii* -epidemiaista

7. Seuraava kokous

- Ehdotettu kokousaika torstaina 15.5.2025 klo 10–12, mutta Fimeasta ei päästä osallistumaan. THL palaa vielä sähköpostitse seuraavan kokouksen ajankohdasta
- Kukin tahollaan voisi selvittää kohteita ja mahdollisia toimenpiteitä seuraavaa kokousta varten

8. Pj. päätti kokouksen klo 13:50